

POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE

Lucie Paličková:

Vztah USA-Čína v oblasti námořní bezpečnosti – kooperace nebo konflikt?

Mocenský vzestup Číny lze bez přílišného přehánění považovat za klíčový prvek v rovnováze současného mezinárodního systému. Akteřem, jehož se tato změna týká nejvýrazněji, jsou Spojené státy americké. Americko-čínské vztahy jsou proto v současnosti intenzivně diskutovaným tématem, což platí i o posuzované práci. Ta zkoumá zmíněnou relaci ze specifické perspektivy námořního soupeření, čímž poměrně elegantně vymezuje své výzkumné pole.

Práce, kvantitativně vzato, výrazně přesahuje standardy diplomových prací. Přílišná délka může indikovat nezvládnuté soustředění se na hlavní téma, nicméně v tomto případě tato úměra neplatí. Autorce se naopak podařilo napsat relativně ‚sevřenou‘ analýzu, jejíž rozsah vyplývá spíše ze snahy o co nejkompaktnější charakterizaci dané problematiky. Opuštění původního záměru opřít práci o teorie realismu a liberalismu tak možná ubralo práci na úspornosti, ale samo o sobě rozhodně ne na kvalitě.

Výsledkem je detailní analýza námořních kapacit a strategií USA a Číny, nejprve představená na obecné úrovni a posléze vztažená k regionům Indického a západního Tichého oceánu. Autorka si na začátku práce klade otázku, nakolik lze předpokládat, že námořní vzestup Číny povede v těchto regionech ke konfliktu mezi oběma aktéry, nebo naopak vyvolá kooperativní jednání, a pro její zodpovězení považuje za klíčové právě dva svrchu uvedené faktory.

Síla práce spočívá zejména v pečlivém zpracování široké škály dostupných primárních a sekundárních zdrojů (a je trochu škoda, že jejich rozbor je v úvodu poněkud odbyt). Práce je členěna systematicky a komplexně představuje čínské a americké námořní plány, kapacity i obecnější zájmy ve dvou zkoumaných regionech. V detailním, poučeném vhledu, který podává plastický obrázek působení obou aktérů a jejich interakcí, spočívá hlavní přednost textu.

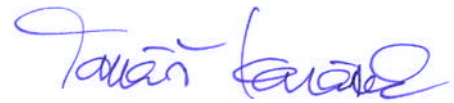
Na obecné úrovni lze práci vytknout dva problémy. Za prvé, rozsah práce mohl být přeci jen menší, aniž by se to dotklo jádra jejího sdělení, kdyby se autorka striktněji držela tématu námořního zbrojení a strategií. V některých pasážích (zejména v těch, které líčí zájmové pozadí působení USA a Číny v obou regionech), zabíhá práce zbytečně daleko do obecných souvislostí. Druhá výtkka je podstatnější: Autorka bohužel ve shrnujících kapitolách (tj. v závěrech analýz obou regionů a ve čtvrté části práce) prokázala jen velmi málo ‚víry‘ ve výsledky vlastního bádání. Několikrát opakované tvrzení, že na základě zkoumaných faktorů vlastně nelze konfliktní potenciál vztahů USA-Čína kvalifikovaně určit, jednak neodpovídá výsledkům dílčích analýz, jednak netakticky zpochybňuje metodologická východiska práce. Je to paradoxní, protože komplexní rozbor, který autorka provedla, naopak umožňuje zaujmout poměrně jasné závěrečné stanovisko. Autorka to naštěstí v úplném závěru práce alespoň částečně činí (viz poslední odstavec na s. 173), ale jen jakoby mimoděk.

Dílčí připomínku mám i k některým závěrům týkajícím se Indického oceánu. Názor autorky, že „Spojené státy dosud ve vztahu k vývoji v regionu nezaujaly žádnou integrovanou a komplexní strategii (... a) až nyní si začínají uvědomovat, jak pro ně region jako celek pravděpodobně v budoucnu bude strategicky důležitý a do jaké míry je schopen ovlivnit celkové postavení Spojených států na globálním poli“, považuji za přinejmenším sporný. Za prvé, důležitost regionu pro USA dokládá americká základna na ostrově Diego Garcia, role velitelství CENTCOM, masivní vojenská přítomnost v Perském zálivu i navázání strategického partnerství s Indií. A za druhé, otázkou je, nakolik je např. problematika somálského pirátství funkčně propojená s mezistátní úrovní

bezpečnostních vztahů a zda lze tedy vůbec formulovat jednu komplexní strategii pro celý region. Dále, v prvním odstavci na s. 119 autorka při posuzování významu čínských vztahů s Íránem předvádí vzorovou definici kruhem. Poslední dílčí poznámka se týká pojetí modernity, resp. postmodernity na s. 25-26, kde není jasné, o jaký teoretický základ se autorka opírá.

Po formální stránce je text zpracován kvalitně, jeho jazyková úroveň, struktura i práce se zdroji jsou velmi povedené. Práce se vyznačuje formulační přesností, kterou jen velmi zřídka kazí příliš komplikovaná nebo nepovedená vyjádření (viz „americkým primárním zájmem v regionu je udržení amerického dominantního postavení v oblasti“ – s. 121) a možná až příliš časté používání anglických termínů. Obsahuje i všechny požadované náležitosti, tedy abstrakt, klíčová slova i shrnutí v angličtině i češtině a původní projekt.

Práci v souhrnu hodnotím jako velmi povedenou, propracovanou a pečlivě připravenou analýzu momentálně vysoce aktuální problematiky. **Doporučuji ji k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit jako **velmi dobrou až výbornou** v závislosti na tom, jak se autorka během ústní obhajoby vypořádá s výše uvedenými připomínkami.

V Praze dne 22. 1. 2012